

HEDESELSKABETS TIDSSKRIFT

Oplag: 19.600

Nr. 8

30. juni

72. årg.

UDGIVET AF DET DANSKE HEDESELSKAB

1951

naar og hvor
De ønsker det
fra

VANDINGSANLÆG
-omgaaende Levering
-forlang Brochure,

DANSK VANDINGS INDUSTRI
PROJEKTERING · FABRIKATION
INGENIØR HOLGER ANDERSEN
SNOGHØJ FREDERICIA TELEFON ERRITSØ 125

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. A.

TELEFON SKIVE 1030

Alle størrelser i drænrør leveres

TELEFON VIBORG 1330

Nivaagaard Teglværk

Nivaa telefon nr. 9

DRÆNRØR . MURSTEN . TAGSTEN

Røde — 2" — 12" — Drænrør

Forlang tilbud

Akts. Frederiksholms Tegl- & Kalkværker

Islands Brygge 22 — København S. — Central 282

Kjellerup Betonvarefabrik

ved I. T. Birk Telefon 45 Kjellerup
Efter kl. 17: Rødkjærsbro telefon 14

FØRER KUN Δ MÆRKEDE VARER

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres

FORLANG TILBUD

Tårnsilosten
Drænrør
Baumadæk
Tagsten
Mursten

KÄHLERS Teglværk
Korsør.

Teglværkernes
SALGSKONTOR

ESBJERG

Telefon 265 . 546

Drænrør

2" — 15"

Mursten - Tagsten

Randers

MØRTELVÆRK OG
BETONRØRSFABRIK

v/ Marius Ødum

Kristrup pr. Randers

Tlf. 400 Randers fri not.

Kun Δ mærkede varer føres

Største lager

Bedste kvalitet

Forlang tilbud

Midtjydske Betonvarefabrikker

Fabrik & lager —
Herning og Lind

Telf. Herning 476

Telf. Lind 45

Lager af Δ mrk. betonvarer

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby . Telf. 1055 (2 lin.)

Alt i betonvarer efter D. S. 400

Renseanlægget »Ringtanken« (Dansk patent nr. 59820)

Krogsgades Cementstøberi

v/ J. C. Halvorsen & sønner

Kontor:

Dannebrogsgade 22, Aarhus

Telefon 5019 . 5020

Ny fabrik i Vejlbj

Tlf. Riisskov 9319

Alt i betonvarer D. S. 400

Røde drænrør

indtil 16" diameter

A/S Hvorslev Teglværk
pr. Ulstrup - Telefon 67 Ulstrup

RØDE DRÆNRØR

føres altid på lager fra 2" til 8" - Tilbud til tjeneste

A/S GAMMELGAARD TEGLVÆRK

Telefon 187 . Skive

Stenvad Cementstøberi

Telf. 6 Stenvad

Arnold Westmark

Alle Δ mærkede rør føres
Altid leveringsdygtig

Skive Cementstøberi

KNUD ØSTERGAARD

Telefon 921

Normrør

med garantimærket Δ

Imprægnering

Brøndrør

Bjerringbro

Cementvarefabrik

ved Th. Petersen

Telf. 111 Bjerringbro

ALLE

Δ **MÆRKEDE RØR**

Imprægnerede
og uimprægnerede

Stort lager

Altid leveringsdygtig

Sydvestjydske Teglværkers Salgskontor

Telefon 58

Ølgod

Telefon 59

SKOVFRØKONTORET

JOHANNES RAFF & SØN NORMASVEJ 21 · KØBENHAVN-VÅLBY · TELF. VÅLBY 8

Leverer alle Arter Skovfrø efter forudgaaende Undersøgelser ved Statsfrøkontrollen i København samt med nøje Angivelse af Proveniens. — Prisliste sendes paa Forlangende.

Katalog sendes gratis paa Forlangende

Aktieselskabet
L. Hammerich & Co.
Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 · Tlf. 7050 (3 linier)
Aarhus

Brostrøms
Planteskole

VIBORG
ved C. Nielsen
Telefon 42

leverer alle planter for
HAVE, MARK og SKOV
Hårdføre og veldrevne arter
for ethvert formål

FRØKONTORET

(for undersøgt markfrø)
— Grundlagt 1887 —
KOLDING
Telefon 43

Herning Hede- & Discontobank

10—12¹/₂, 2¹/₂—5
Telefon 5 · 273 · 720

PALUDANS
PLANTESKOLE
- - - KLARSKOV - - -
130 tdr. land

Skovplanter, hæk- og
hegnplanter, allétrær

Forlang prisliste
TELEFON KLARSKOV NR. 9

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62
og fiskerihavnen

Frøavlscenret

HUNSBALLE

Holstebro · Tlf. 533
Frøavl og frøhandel

Hulkjærhus Planteskole

RØDKJÆRSBRO
Telefon Ans 25

Planter til skove,
læhegn og haver

Randers Planteskole

v. Petri Petersen
Telefon 423

Alt i hårdføre
og veludviklede planter
til have, mark og skov

Røde
drænrør
2" — 12"

● Fredenshøj Teglværk
Aabenraa · Telefon 2127

Sophus Berendsen A/S

V. Farimagsgade 41 · København V.
Store Torv 10 · Aarhus

ALT I ENTREPRENØRMATERIEL

Leverandør til hedeselskabet

Rødkjærshøj Cementvarefabrik
ved I. T. Birk · Telef. Rødkjærshøj 14

FØRER KUN MÆRKEDE VARER
Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres
Forlang tilbud

A/S **Skive Markfrøkontor**

Grundlagt 1896
Telefon 94 Skive
FRØAVL · FRØHANDEL

Trifoliums Frø

giver stor Høst.

„DANSK STAALGÆRDE“

BEDSTE OG BILLIGSTE HEGN
TIL MARK, SKOV, HAVE ETC

AKTIESELSKABET

NORDISKE KABEL- OG TRAADFABRIKER

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

af C. M. Christiansen, Aarhus

Telefon Ellidshøj 4 og Aarhus 7312

Fabrikation af jordbrugskalk samt foderkridtmel

A. Philipsen & Co.

Sct. Mathiasgade 58 . Viborg

Elektriske anlæg

Vandværksanlæg

Telefon 173 og 174

Aarhus Privatbank

Stiftet 1871

Aarhus: Hovedkontor

København: Nygade 1

Aktiekapital og reserver
andrager ialt ca. kr. 21.400.000,—

Kaas-
Briketter

Hovedforhandler:

Nordjyllands

Kulkompagni

Nørresundby

Telef. 4227 . 4228

Fabrik: Kaas

Telef. Kaas 11

GENERAL MOTORS AUTOMOBILER

Lager af gode, brugte vogne

PETER HENRIKSEN

DUMPEN 12-14

Telefoner 1250-1251-1252-874 Rigstlf. 4

VIBORG

Stort autoværksted . Malerværksted . Fabrik for cylinder service

. Diesel autoelektrisk afdeling . Lager af reservedele og tilbehør

Aktieselskabet

BRØDRENE BRINCKER

Grelsdals Hammerværk pr. Vejle - Grundlagt 1867

Specialitet: Tørvegøbe, tørvespader, drænværktøj, lyngleer

Alle slags gøbe, forke, spader, roehakker, høstleer

og haveredskaber leveres med fuld garanti

AEROLIT

DANSK SIKKERHEDSPRÆNGSTOF

Hedeselskabets

Tidsskrift

Nr. 8

30. juni 1951

72. årg.

Indtrædende medlemmer indtegnes hos selskabets forretningsførere. Medlemsbidraget er enten årlig mindst 5 kr. eller en gang for alle mindst 100 kr. Større bidrag modtages gerne. Tidsskriftet udgår ca. 16 gange årligt og sendes uden vederlag til selskabets medlemmer. Annoncer bedes sendt til Hedeselskabets hovedkontor, Viborg. Annoncepris 50 øre pr. mm. Oplag 19.600 eksemplarer.

Indhold: Plantningsforeningernes årsmøde. — I få ord.

Plantningsforeningernes årsmøde

REDEGØRELSE FOR TILSKUDETS NEDSÆTTELSE

De samvirkende Plantningsforeninger afholdt den 1. juni årsmøde på forsamlingsbygningen i Aarhus med den sædvanlige store tilslutning fra alle egne af landet.

Mødet indlededes af formanden, fhv. folketingsmand *Laust Nørskov*, der bød velkommen til foreningens æresmedlem, direktør *C. E. Flensborg* og de forskellige officielle gæster, deriblandt direktør for hedeselskabet og repræsentantskabets formand.

Formanden mindedes *Gedsted* plantningsforenings tidligere formand, gdr. *Niels Skov*, *V. Elkjær*, der var afgået ved døden, og udtalte et ære være hans minde.

I sin omtale af årets begivenheder kom formanden ind på radioforedragene, der havde været holdt af havebrugskonsulent *P. Chr. Andersen*, *Hjørring*, og lærer *Rasmus Mortensen*, idet han glædede sig over, at der nu var nogenlunde åbnet adgang til radioen for plantningssagen, men det tidlige tidspunkt søndag morgen var alt andet end tilfredsstillende. Det hjalp dog noget, at skovrider *Steenstrup* havde fået lejlighed til at udtale sig i aktuelt kvarter om samme emne.

Jubilæumsfonden i anledning af sammenslutningens 50 års jubilæum i 1952 var nu nået op på 3800 kr., men der manglede endnu adskilligt i den ønskede sum, så bidrag modtages fortsat med glæde.

Formanden talte om læplantningens store aktualitet, der var endnu opgaver nok, store og vanskeligt tilgængelige arealer ligger endnu unyttige hen, og sådanne arealer må vi have tilplantet. Vi har for alvor lært, hvad læet er værd, men også hvilke reserver og vær-

dier, vi har i plantningernes træ og brænde. Der ligger ikke mindst en stor opgave i plantagernes og ligeså i hegnenes fornyelse.

Den lange vinter har ikke været gunstig for det forberedende arbejde nu i foråret, og det er da sikkert også her, at årsagen skal søges til, at bestillingerne af læ- og hegnsplanter er mindre i år end i fjor.

Formanden erindrede om det udsendte cirkulære, der henledte opmærksomheden på, at mindst eet medlem af hegnssynet skal være plantningskyndig efter den nye hegnslovs ikrafttræden. Der er her en mulighed for, at plantningsforeningerne kan gøre sig gældende. Cirkulæret om plantebestillingerne, hvorefter bestillingerne skal indgå direkte gennem foreningerne, hvis de skal kunne opnå stats-tilskud, fandt formanden angav klare retningslinier. Endelig havde cirkulæret af 21. april i år vedrørende statstilskudets nedskæring været en ubehagelig overraskelse. Nedgangen i tilskudet fra 45 % til 40 % vil berede mange foreninger vanskeligheder, fordi meddelelsen kom så sent, at mange dispositioner allerede var truffet.

For tiden har planteskolerne i almindelighed oparbejdet ret betydelige plantemængder, så der nu var gode muligheder for at gennemføre et fremstød for læplantningen. Der er jo mange egne, hvor et sådant fremstød var tiltrængt. I denne forbindelse advarede formanden mod tendensen bl. a. på Fyn og i Østjylland til at rydde de levende hegn — det vill svie tungt senere hen.

I slutningen af sin tale rettede hr. Nørskov en tak til forskellige sider for samarbejde og hjælp.

Den faglige beretning.

Afdelingsleder, skovrider *Steenstrup* redegjorde derefter udførligt for årets arbejde:

Til støtte af plantningsforeningernes arbejde er der i det forløbne år over landbrugsministeriet bevilget 825 000 kr., og af dette beløb er følgende udgifter afholdt:

Tilskud til planter gennem læplantningsforeningerne	420 087 kr.
Tilskud til planter gennem læplantningslaugene	229 267 «
Ekstraordinært tilskud til de sønderjydske landsdele	19 478 «
Til særlige formål i plantningsforeningerne	47 382 «
Til jordarbejder i forbindelse med læplantninger	25 900 «
Til administrationsomkostninger	45 000 «
	Ialt 787 810 kr.

Der er således af den samlede bevilling på 825 000 kr. sparet ca. 37 000 kr., hvilket først og fremmest skyldes, at det lange og meget fugtige efterår og den derpå følgende lange vinterperiode har hindret landmændene i at få udført de planlagte og for plantningen nødvendige jordarbejder.

I modsætning til de nærmest foregående år har der i det forløbne finansår været rigelige mængder af de mest almindelige plantesorter,

Til belysning af arbejdets omfang kan meddeles, at der i det forløbne år gennem plantningsforeningerne er udleveret ca. 8,6 mill. nåletræer og 5,0 mill. løvtræer og til læplantningslaugene 5,9 mill. nåletræer og 1,3 mill. løvtræer eller ialt 14,5 mill. nåletræer og 6,3 mill. løvtræer.

Der er således ialt i 1950—51 udleveret og anvendt ca. 20,8 mill. planter, der i indkøb har kostet 1 440 000 kr., og som er blevet fordelt til ialt 17 834 modtagere.

Som tilskud til nedsættelse af planteprisen er der ligesom i de nærmest foregående år udbetalt 40 % af fakturaprisen, og til foreningens rådighed til særlige formål, såsom anlæg af mønsterplantninger, præmieringer, lokalt tilsyn, rejser m. v. er der derhos udbetalt foreningen 5 % eller ialt 47 382 kr., således at tilskudet til plantningsforeningernes virksomhed har andraget ialt 45 % af planternes værdi.

Til de planter, der anvendes i læplantningslaugene, betales der et tilskud på 50 % af værdien og yderligere er det stillet læplantningslaugene i udsigt, at udgiften til planter, der anvendes til efterbedring, leveres uden udgift for læplantningslauget.

Der er fra en enkelt plantningsforening klaget over, at Det flyvende Korps' læplantningsarbejder planlægges og gennemføres uden fornøden kontakt med plantningsforeningens bestyrelse. Jeg kan kun beklage, hvis dette skulle være tilfældet. Det er en selvfølge, at korpset ved arbejdets tilrettelæggelse har brug for al den lokale sagkundskab og personkendskab, som man kan råde over, og når vi alligevel ofte er gået i gang uden direkte medvirken fra lokale plantningsforeningers side, er det fordi, man ikke har villet påføre disse mænd, der i forvejen er hårdt spændt for, et ekstra arbejde ved læplantningslaugets organisation.

Når man i det samme tilfælde har frygtet, at korpsets virksomhed skulle overflødiggøre plantningsforeningens, mener jeg absolut, at denne frygt er ubegrundet, og der er ingen fare foreløbig. I Vendsyssel, hvor plantningsforeningerne på beundringsværdig vis har påtaget sig netop at følge og støtte de læhegn, der er gennemført af korpset, tror jeg næsten, at de netop derved har opnået en renaissance.

Som ekstraordinært tilskud til *de sønderjydske landsdele*, hvor man har ment, at læplantningsarbejdet var særlig forsømt og derfor trængte til ekstra støtte, er der ligesom hidtil udbetalt et ekstra tilskud på ca. 20 000 kr.

Til gennemførelse af *jordarbejdet* i forbindelse med læplantning er der dels af beskæftigelseshensyn, dels for at give økonomisk dårlig stillede ejere en ekstra håndsækning, udbetalt 25 000 kr. af en bevilling på 30 000 kr. De pågældende lodsejere har fået jordarbejdet udført vederlagsfrit på den betingelse, at arbejdet bliver udført af henvist arbejdsledigt mandskab.

Uddelingen af planter har i det sidste tiår haft et omfang som aldrig før i plantningsforeningernes historie. Der er gennem plantningsforeningerne og læplantningslaugene i disse år gennemsnitlig uddelt 22,2 mill. planter varierende noget fra år til år, nemlig fra 1941—50: 17,0 — 22,1 — 23,2 — 24,5 — 19,5 — 27,9 — 21,1 — 22,9 — 23,2 — 20,8. — Prisen for planterne er i den samme periode steget betydeligt. Jeg kan nævne, at medens der i 1940 betales 44,4 kr. for 1000 planter, så er det tilsvarende tal for 1950 69,00 kr.

Det arbejde, der gennem de mange, ialt ca. 70, lokale plantningsforeninger er udført for at gennemføre rationel læplantning, kan vanskeligt vurderes for højt. — Uden vederlag af nogen art, drevet alene af deres glø-

dende interesse, har plantningsinteresserede mænd ofret deres tid og deres kræfter for at vække interesse og forståelse for sagen og for at sætte arbejdet i system. *Hegnene*, de for mange egne ganske nødvendige hegn, er groet frem som et resultat af disse mænds arbejde, og man er alt for tilbøjelig til i dag at tage det som noget selvfølgeligt, at hegnene er der, og tilbøjelige til at glemme, at læplantningerne i visse egne simpelthen er *en betingelse for landbrugets udvikling* og eksistens, og at de derfor har tilført landet umådelige værdier.

Men der er endnu meget at udrette, gamle og udtjente hegn skal erstattes af nye, nye hegn og hegnssystemer skal oprettes overalt, hvor det er tiltrængt, og det skal slås fast, så enhver føler sig overbevist, at læplantning er en foranstaltning, som er nødvendig for et veldrevet jordbrug.

Når man beskæftiger sig med og interesserer sig for læplantnings-spørgsmål og har adgang til at læse udenlandske landbrugsfaglige og forstlige tidsskrifter, er det ganske påfaldende, at der rundt omkring i verden er en stigende forståelse for den kolossale betydning skovplantning og læplantning har dels for bekæmpelse af jorderosionen, der vel er jordbrugets største problem i dag, og dels for en hurtig og direkte forøgelse af landbrugsproduktionen.

Det er navnlig i Amerika og Rusland, man har interesseret sig for disse problemer, og her er læplantningssagen taget op til løsning i en kolossal målestok, i hovedsagen på offentligt initiativ og bekostning, ud fra den helt rigtige betragtning, at selv om den enkelte efter kortere eller længere tids forløb vil kunne høste løn for sit arbejde og sin økonomiske indsats, så er det dog først og fremmest samfundet, der får gavn af arbejdet gennem en forhøjet fremtidig levnedsmiddelproduktion og en beskyttelse af frugtbare strækninger til gavn for kommende slægter.

Men iøvrigt har man også i andre lande, Holland, Frankrig, Tyskland, Sverige og Norge, fået øjet op for, at læplantning er en vigtig og hidtil upåagtet hjælpekilde for det producerende jordbrug.

For en dansk er det morsomt at se, at læhegnssystemer ude omkring i verden opbygges på samme måde, som vi har benyttet i de sidste 70 år, og at man tillægger læhegnene samme nyttevirkning, som har været vores hovedargument for plantningsarbejdets gennemførelse i to generationer.

Jeg har her et nummer af et internationalt tidsskrift udgivet af FAO. På omslaget ser vi et smukt luftfotografi af en farm i Oklahoma med gennemførte læplantninger, og hovedartiklen er en omtale af og redegørelse for nogle kolossale læplantningsarbejder, der foregår i disse år i Volgadalen.

Russiske videnskabsmænd har ved grundige og langvarige forsøg slået fast, at læbælterne i høj grad formindsker vindskaden og tørkeskaden på planterne, forøger høstudbyttet, formindsker faren for erosion og forøger fugtigheden i jorden. — Lævirkningsforsøg har vist, at på åben mark avles der af vårhvede 21,2 hkg pr. ha, medens en tilsvarende beskyttet mark gav 30,5 hkg pr. ha.

For havren var de tilsvarende tal 13,6 hkg og 21,7 hkg pr. ha, altså et væsentlig mindre merudbytte, og for vinterhvede 18,2 hkg og 23,4 hkg pr. ha. Tallene kunne næsten være taget fra læplantningsbogen.

Netop fordi plantningsforeningernes arbejde er så vigtigt for os alle og for fremtiden, og fordi arbejdet, som det hidtil har været organiseret, må regne med frivillig og vederlagsfri indsats fra en stor kreds af lokale foregangsmænd, er det meget beklageligt, når der, som det har været tilfældet i år, træffes beslutninger, der tilsigter at begrænse foreningernes handle-

frihed eller beskære de midler, de hidtil har regnet med at kunne disponere over.

Allerede ved mødet i fjor måtte jeg bebude, at et af 3. hovedrevisorat fremsat krav, om at plantningsforeningernes regnskabs- og kontrolsystem tilrettelægges, uden at der gøres brug af planteskoleejernes medvirken og velvilje, måtte imødekommes.

Hedeselskabet var ganske klar over, at den ændring i den daglige forretningsgang, som dette krav ville medføre, ville virke stærkt generende for arbejdet, fordi der i de fleste egne gennem årene har bestået et intimt samarbejde mellem plantningsforeningen og planteleverandøren, et samarbejde der ofte har medført, at planteleverandørerne vederlagsfrit af interesse for læplantningsarbejdets gennemførelse har påtaget sig visse funktioner af regnskabsmæssig art.

Efter at have gennemtænkt sagen udsendtes den 15. december 1950 et cirkulære, som trak hovedrevisoratets synspunkter op, og angav retningslinien for den fremtidige ordning.

På et møde, som planteskoleejerforeningens medlemmer afholdt i Fredericia, blev der fra forskellige sider rejst tvivl om forståelsen af den nye ordning. Flere planteskoler frygtede, at de ville miste de kunder, de hidtil havde haft uden for den lokale plantningsforenings naturlige område. Der blev nedsat et udvalg til forhandling med hedeselskabet, og planteskoleejerforeningen udsendte, efter at forhandling havde fundet sted, en rundskrivelse til medlemmerne om, hvorledes plantningsforeningernes leverandører skulle forholde sig.

Der blev til brug i de tilfælde, hvor planteskolen modtager bestillinger udenfor det lokale opland, indført et fakturasystem til gennemskrivning, således at faktura kan udskrives med to kopier, som sammen med planterne tilstilles plantemodtageren. Det ene eksemplar beholder plantemodtageren og det andet returneres til planteskolen med kvittering for, at planterne er i overensstemmelse med fakturaens pålydende. Kvitteringen er tillige attest for, at planterne ikke anvendes på fredskovspligtig grund.

Planteskolen må derefter aflevere den kvitterede kopi til den plantningsforening, hvorunder plantemodtageren naturligt hører.

På mødet med planteskoleejernes repræsentanter blev også forskellige andre spørgsmål berørt, bl. a. enedes man om, at den form for avertering, hvoraf det fremgår, at tilskud til læ- og hegnsplanter kan opnås ved at indsende ordrer til planteskolen, var uheldig og ikke fortsat må anvendes.

Også spørgsmålet om, hvorledes kontrollen virkede overfor hedeselskabets egne planteskoler, blev berørt.

For den forståelse, jeg har mødt hos planteskolernes repræsentanter under forhandlingerne om sagen, der på en måde kan siges at være rettet mod dem, skylder jeg megen tak.

En anden sag, som jeg desværre må sige et par ord om, er *tilskudsbe- regningen* for det år, vi nu er begyndt på.

På et ret tidligt tidspunkt blev spørgsmålet om mulighed for besparelse på de af hedeselskabet administrerede bevillinger drøftet ved personlig forhandling mellem direktør Basse og landbrugsministeren.

Det så i begyndelsen ud til, at man kunne undgå nedskæring af bevillingerne til plantning, men senere viste det sig, at det udvalg, der havde fået til opgave at gennemgå finanslovbevillingerne, havde krævet en nedskæring på 10 %.

Hedeselskabet måtte derefter tage stilling til sagen og fandt ud af, at

det ville være muligt at spare de forlangte 10 % på plantningsforeningernes bevilling uden at nedsætte tilskudsprocenten, idet de indkomne bestillinger, formentlig på grund af vejrforholdene, var en del mindre, end man havde regnet med, da bevillingen blev søgt. — Dette meddelte vi landbrugsministeriet i begyndelsen af februar og samtidig henvendte samvirksomhedens formand hr. Nørskov sig i en skrivelse den 20. februar til landbrugsminister Hauch for at understrege hedeselskabets og plantningsforeningernes ønske om, at tilskudsprocenten ikke blev nedsat.

Den 10. marts fornyede hedeselskabet sin henvendelse og skrev bl. a.:

»Da plantesæsonen står lige for døren, ja i visse egne er påbegyndt, må hedeselskabet af hensyn til planteleverandørerne helt omgående give besked om tilskudsprocenten i det kommende år, og i betragtning af det fremskredne tidspunkt vil man finde det uheldigt at ændre tilskudssatserne, der som det fremgår af hr. Nørskovs skrivelse i de senere år har andraget ialt 45 % af de indkøbte planters værdi.«

Hedeselskabet var af den opfattelse, at sagen var klaret, en opfattelse som bestyrkedes ved mundtlig henvendelse i landbrugsministeriet, og hedeselskabet udsendte derefter den 10. marts i bedste tro meddelelsen om, at der kunne regnes med 40 + 5 % tilskud som de foregående år.

Det viste sig desværre, at denne løsning ikke tilfredsstillede de bevillende myndigheder, og landbrugsministeriet meddelte omkring midten af april, at der måtte foretages en 10 % nedskæring af bevillingen, således at tilskudet nedsattes fra 45 til 40 %, og det blev samtidig meddelt, at denne afgørelse ikke kunne ændres.

Jeg drøftede situationen med direktør Basse og med hr. Nørskov og måtte derefter udsende en meddelelse om, at det samlede tilskud måtte nedsættes til 40 %.

Vi var klar over, at der var disponeret over tilskudet, navnlig derved at der var regnet med 40 % tilskud til planterne, men også til dels ved uddeling af de 5 % til særlige formål. Den eneste mulighed vi havde, for at bøde lidt på ulykken, var at overlade til foreningerne selv at afgøre, om de ville udbetale hele tilskudet til nedsættelse af planteprisen eller tage 5 % fra til særlige formål.

Jeg finder det urimeligt mod plantningsforeningerne at træffe en sådan afgørelse på så sent et tidspunkt, og jeg var personlig meget ubehagelig berørt ved at skulle sætte mit navn under skrivelserne.

Vi må håbe, at bevillingsmyndighederne, som hidtil, også i fremtiden må være lydhøre overfor berettigede ønsker, og at det må være muligt at få stillet de beløb til rådighed for arbejdets videreførelse og afslutning, som løsningen af denne for landet så vigtige sag fortjener.

Forhandlingen.

Søren Krogh, V. Hassing, beklagede, at tilskudsprocenten var blevet nedsat. Ville gerne vide, hvorledes man i fremtiden skulle forholde sig med anvendelsen af tilskudsbeløbet, da der jo var den mulighed ikke at tage de 5 % fra til særlige formål, men i stedet for bruge dem til nedsættelse af planteprisen. Taleren syntes det var

forkert, der ikke ydes tilskud til planter, der anvendes til udbedring af dårlige steder i fredskovsplantager, ligesom han mente, træpriserne var for lave i forhold til det almindelige prisniveau.

Skovrider *Steenstrup* ville mene, at man, såfremt tilskudet til næste år bliver 40 %, burde anvende 35 % til nedsættelse af planteprisen og 5 % til særlige formål, således at man følger den hidtidige praksis. Skovrideren udtalte endvidere, at det kan se mærkeligt ud, at der til småplantninger kan ydes tilskud, medens der til underplantning i fredskovsplantager ikke kan gives tilskud. Forholdet er dog det, at der for en fredskovsplantages vedkommende i sin tid er oprettet en fredskovsdeklaration, hvorefter ejeren og fremtidige ejere forpligter sig til at holde plantagen i orden. Vedligeholdelsespligten følger skødet, og når man køber ejendom med tilhørende skovareal, bør man være opmærksom på, at dette ikke er så udpint, at man køber et skovareal uden træer.

Otto Christoffersen, Vandet, ville gerne vide, om det er tilladt at plante i skel uden naboens tilladelse, og hvad der forstås ved en plantningskyndig mand. Spurgte også om hegnssynet kan træffe afgørelse angående hegnets højde.

Lærer *Korsbæk*, Mundelstrup, meddelte, at Aarhus plantningsforenings bestyrelse havde vedtaget at udbetale de fulde 40 % til plantekøb i foråret, men vil så i stedet for nedsætte tilskudet til 33 $\frac{1}{3}$ til plantekøb i efteråret. Ville gerne vide, om en sådan fremgangsmåde kunne godkendes.

Skovrider *Steenstrup* syntes, at man bør benytte den sædvanlige praksis og anmodede iøvrigt *Korsbæk* om at fremsende denne forespørgsel skriftligt til hedeselskabets plantningsafdeling. Mente til forespørgselen vedrørende hegnsløven at kunne sige, at enhver grundejer må finde sig i, at der rejses hegn i skellet. Det kan jo altid diskuteres, hvem der er plantningskyndig, men som regel vil man vel altid kunne skønne, hvem der indenfor de pågældende områder har kendskab til plantningsforhold. Når det kan påvises, at lævirkningen af bestående hegn er af virkelig betydning, kan disse hegn *ikke* forlanges nedskåret til mindre end 5 m højde. Dette spørgsmål kan formentlig afgøres af hegnssynet.

Da ingen herefter ønskede ordet, godkendtes beretningerne og regnskabet efter formandens indstilling.

Sølvbægrene.

Formanden overrakte herefter sølvbægrene til tidligere medlem af De samvirkende Plantningsforeningers bestyrelse, gårdejer *Karl Larsen*, Klovsholm, Sønderlade, og gårdejer *Niels Møller Holm*, Vust,

ledsaget af en smuk tale, hvori han hyldede dem for mange års dygtigt og inspirerende plantningsarbejde. Sædvanligvis uddeles der hvert år 4 sølvbægre, men i år havde plantningsforeningerne i 2 af de indstillingsberettigede områder ikke ment at kunne finde emner, der var tilstrækkeligt kvalificeret til at modtage sølvbægret.

Skovrider *Fromsejer* genvalgte som medlem af bestyrelsen, ligesom de to revisorer, forstassistent *N. Nielsen*, Hald Ege, og rentier *Anders Nielsen*, Alderslyst, genvalgte.

Til slut omtalte *Laust Nørskov* igen det forestående 50 års jubilæum og oplyste, at det er hensigten at afholde mødet i Herning, hvor samvirksomheden stiftedes, og at man har tænkt sig dagene den 30. og 31. maj.

Efter mødet samledes man til en fællesspisning, som forløb på bedste måde med gode taler og sange, og den næste dag afsluttedes årsmødet med en interessant udflugt til Mols, som i det skønne majvejr blev en storslået oplevelse for alle deltagerne.

I få ord — *

A/S Egeris plantage ved Videbæk har festligholdt sin 80. generalforsamling. Driftsregnskabet balancerede med 5686 kr. Aktiekapitalen er på 9000 kr., men formuen er 21 195 kr. Selskabet udbetaler i år 10 % udbytte.

*

Hauris-Løvel-Pederstrup mergelselskab har ved afslutningen af virksomheden skænket hedeselskabet et restbeløb på 775 kr. Selskabet stiftedes i 1936 og sluttede i 1938 udkørslen efter at have fordelt sa. 30 000 m³ mergel til ca. 150 medlemmer. Gdr. *A. Møller Andersen*, *Pederstrup*, var selskabets formand.

*

Konsul *Erik Schacke*, *Edinburg*, har offentliggjort en artikel om hedeselskabet i »The scottish geographical Magazine«. Artiklen er nu udsendt i særtryk som et led i konsulens ihærdige arbejde for at få skotterne til at tage et tilsvarende arbejde op som hedeselskabets.

*

RIBE Brændeovne og Tjerveovne

Brændekaminer Brændekomfurer

Moderne emailerede
Rundtræk-Kaminer
i mange Typer og Størrelser.
Ovne & Komfurer.
Bygnings-Støbegods
RIO Radiatorer
Ribe Centralvarmekomfurer
Brochure sendes paa Forlangende

A/S RIBE JERNSTØBERI · RIBE
GRUNDLAGT 1848 · TELEFON: RIBE 261 (3 LINIER)

Handelsbanken i Viborg

Filial af Aktieselskabet
Kjøbenhavns Handelsbank

Kontortid: 9—15
Telefon 1500 (5 linier)

Kontor i Karup

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon 1400 (3 lin.)

Sct. Mathiasgade 68
Kontortid: Kl. 9—15

Børnelammelses- og ulykkesforsikring

Den gensidige
Landbo-Sygeförening

Vesterbrogade 15
København V.

Telef. 6659 - 5974

Alt i cementvarer,

rør i alle gængse størrelser efter ingeniørf. normer.

Tjæreborg cementstøberi.

Hurtig levering.

Telefon 21.

Reel betjening.

Landbrugslofteriet

udlodder årligt

kr. 5.485.620

Største gevinst

2 gange årligt

kr. 80.000

Røde DRÆNRØR

fra 2"-12" have

altid på lager

Forlang tilbud

»Sofienlund«

Teglværk

Telefon 10 Ulstrup

AKTIESELSKABET

SKARREHAGE MOLERVÆRK

STRYG elektrisk....

Jordbrugskalk

Rå kalk — findelt rå kalk — pulveriseret jordbrugskalk

Skandinavisk Kalk- & Kridtindustri,

Skovbrynet, Aalborg. Telf. 9253. — Rigstelefon 921

Kalkværket: Gug station. Telf. Gug 10

Traktorer - Landbrugsredskaber

Landbrugsvogne - Automobile

Reserve dele - Tilbehør

Traktor-,

Automobil-, og Maskinværksted

A. Philipsen Akts.

Tlf. 532

Vesterbrogade 7—9, Viborg

Tlf. 1064

AALBORG TAFTEL AKVAVIT.

Løve Garn

Aktieselskabet Holger Petersen

Købmagergade . København K.

HAMMERUM HERREDS

Spare- og Laanekasse

Herning - Telf. 10 . 314

Østergade 6

Kontortid: 10-12,30 og 14,30-17

Brønderslev Cementstøberi

Telefon 34 Brønderslev
v/ **Søren Nielsen**

er altid leveringsdygtig i
såvel landbrugsrør som
muffer i alle dimensio-
ner. - Dansk Ingeniørfor-
enings normer.

RESENBRO

CEMENTSTØBERI

v/ ingeniør C. G. Madsen
Telefon 31

Prima betonrør efter dansk
ingeniørforenings normer

Mrk. \triangle i alle gangbare dimen-
sioner fra 10—60 cm såvel med
som uden muffe

Skivehus

Asfalt- og Tagpapfabrik

Asfalt

til imprægnering
af cementrør

Andels- Klædefabriken

Grindsted

Telefon 20

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING . . .

På jorder med fintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag tørvestrøelse (»hundekød«) omkring stødfugerne, ligesom tørvestrøelse med fordel benyttes ved dræning i stiv lerjord.

Spørg hedeselskabet

A/s De forenede Teglværker

EGERNSUND TELEFON 13 OG 14

LEVERER TEGLVARER OVER HELE LANDET

GUGKALK

forøger Afgrøderne

Brug

**FINDELT GUGKALK
ELLER PULV. GUGKALK**

GUG KALKVÆRK A/S
ELMEALLE 2 · AALBORG · TLF. 2908

FRÆSNING

af eng og mose udføres med Diesel-traktorer til konkurrencedygtige priser.

Johs. Kirk, Svejstrup pr. Bjerregrav — Telefon Raasted 107

NB. Mangeårig fræserefører ved hedeselskabet, hvorfra fineste anbefaling foreligger.

HØJSLEV TEGLVÆRKER A/S

Prima, røde drænrør

i størrelse fra 2 til 15 tommer . Indhent tilbud . Tlf. Højslev 3

**Mejeriernes og Landbrugets
ULYKKESFORSIKRING**

Telefon 14350
Gensidigt selskab

Ansvarsforsikring

Reventlowsgade 14
København V.

Automobilforsikring

Brug **RAN
ØR**

A/s Fiskbæk Briketfabrik

Herborg 12

VESTJYLLANDS **M**ERGELFORSYNING

Andelsselskab

påtager sig

**udnyttelse af lokale lejer
og
tilrettelægning af mergelleverancer.**

Moderne grab-materiel til rådighed. - Levering af højprocentig mergel fra egne lejer.
Jordbrugskalk og pulv. kalk i fine kvaliteter fra Hillerslev Kalkværk.

Alle oplysninger og tilbud fås hos:

TRIER HØJ,
kasserer,
Vostrup.

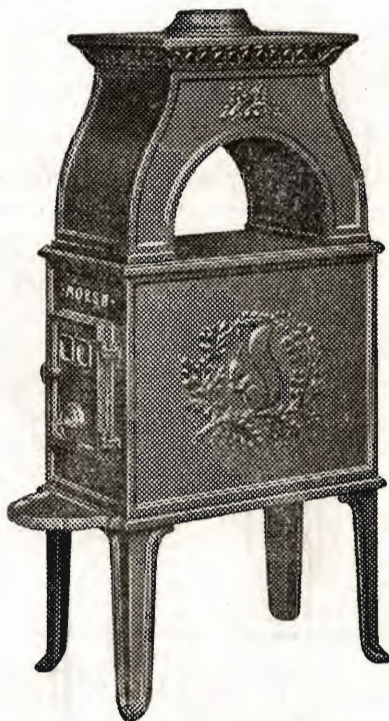
I. M. LAURIDSEN,
næstformand,
Gørding.

JESPER JESPERSEN,
formand,
Gødstrup.

SPRIT
til teknisk Anvendelse.

Marsø Støbegods

AKTIESELSKABET
N.A. Christensen & Co.
KGL HOFLEVERANDØR
NYKØBING MORS

Redaktionsudvalg: Afdelingsleder, civilingeniør J. Parbo (formand),
afdelingsleder, skovridder B. Steenstrup og botaniker N. C. Nielsen.

Redaktør: Har. Skodshøj.

Carlo Mortensens Bogtrykkeri. Viborg